

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

stanu na dzień 31.12.2013 r.

Podstawa prawna:

Zgodnie z art. 3. ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* /Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm./ *Gminy dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.* Zakres analizy zawiera:

- a) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- c) kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- d) liczby mieszkańców,
- e) liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- f) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- g) ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy.

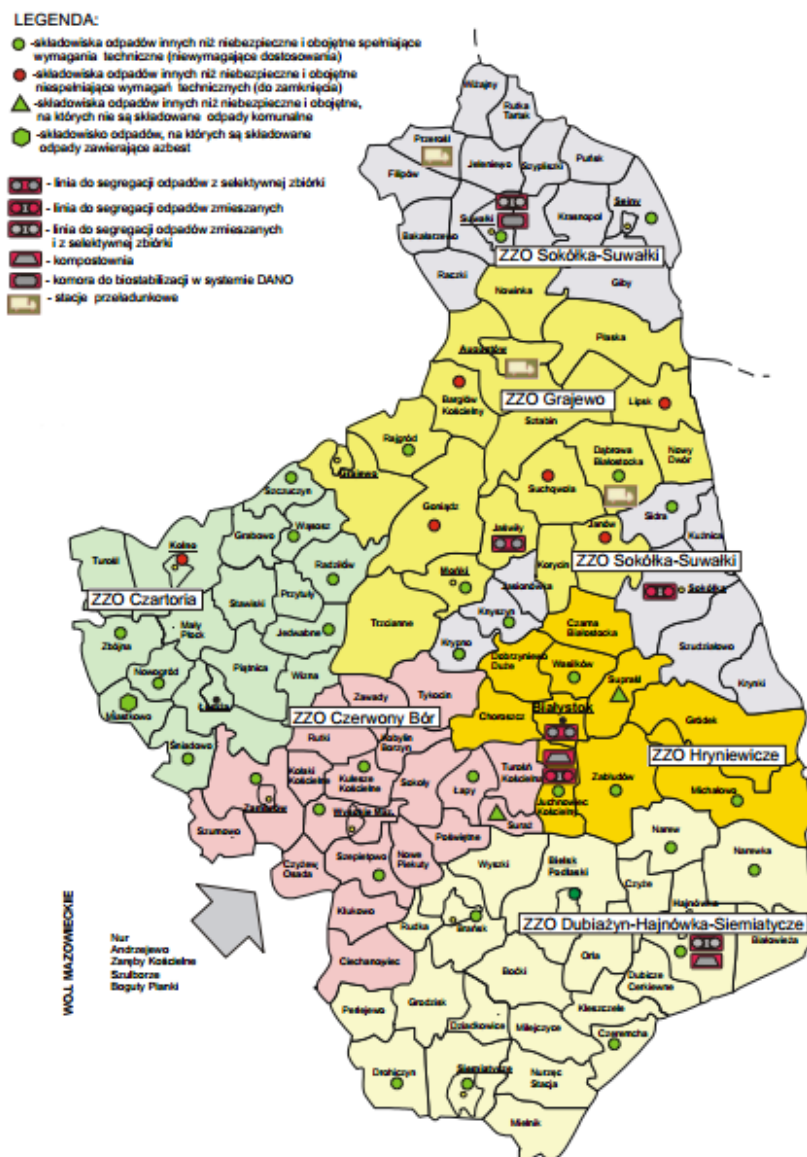
1. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

W pierwszym półroczu 2013 r. właściciele nieruchomości pozbywali się odpadów zgodnie z zawartymi z przedsiębiorcami indywidualnymi umowami na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. W związku z priorytetem gminy jakim było zmniejszenie ilości zmieszanych odpadów komunalnych, Gmina wprowadziła odbiór „u źródła” odpadów segregowanych – frakcji: szkło białe i kolorowe, tworzywa sztuczne, makulatura.

Zmiana systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Juchnowiec Kościelny nastąpiła z dniem 01 lipca 2013 r.

Zgodnie z wprowadzoną reformą systemu gospodarki odpadami, w drugim półroczu 2013 r. zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego powinny trafiać do instalacji wyznaczonej dla Regionu Centralnego tj. Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach lub Centrum Innowacyjnej Gospodarki Odpadami (CIGO) w Studziankach. W przypadku gdy w/w instalacja ulega awarii lub z innych przyczyn nie może przyjmować odpadów zostały

wyznaczone instalacje zastępcze. Wykaz regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, kompostowania odpadów zielonych i składowania odpadów komunalnych oraz sortowania odpadów z selektywnej zbiórki zawiera m. in. tabela nr 6.1-11 WPGO. Tym samym, w wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że wskazane w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami rozwiązania są wystarczające do zapewnienia możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania z terenu gminy Juchnowiec Kościelny.

Rysunek 3.1.-1. Lokalizacja wybranych instalacji do zagospodarowania odpadów na obszarze województwa podlaskiego wg podziału na regiony określonego w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2009 - 2012 (czynnych wg stanu na dzień 31.12.2010 r.)

Rys. 1 Regiony gospodarki odpadami komunalnymi [źródło: WPGO]

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Analiza systemu wykazuje konieczność rozbudowy systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny w roku 2014. Niniejsze wynika z braku Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który stanowi niezbędny element pełnego systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Juchnowiec Kościelny. Tut. organ podjął już działania zmierzające do utworzenia PSZOK na drodze porozumienia międzygminnego z miastem Białystok.

W I półroczu 2013 r. Gmina zorganizowała odbiór selektywnych odpadów komunalnych odpadów o częstotliwości – 1 raz w miesiącu. Zadanie związane było z dostarczeniem worków na segregację odpadów i odbiorze posegregowanych odpadów. Usługa ta była kontynuacją działania lat ubiegłych.

Nowy system gospodarowania odpadami zakładał odbiór komunalnych odpadów zmieszanych o częstotliwości (dotyczy II półrocza 2013 r.):

- a) dwa razy w miesiącu – w zabudowie jednorodzinnej i dla nieruchomości niezamieszkałych;
- b) dwa razy w tygodniu – w zabudowie wielorodzinnej;

Jak wynika z praktyki, powyższa częstotliwość odbiorów jest niewystarczająca dla części terenów niezamieszkałych.

Natomiast selektywna zbiórka odpadów odbywała się z częstotliwością:

- a) jeden raz w miesiącu – w zabudowie jednorodzinnej i dla nieruchomości niezamieszkałych;
- b) dwa razy w miesiącu – w zabudowie wielorodzinnej.

Podobnie jak w przypadku odpadów zmieszanych wskazana powyżej częstotliwość była za rzadka dla części terenów niezamieszkałych.

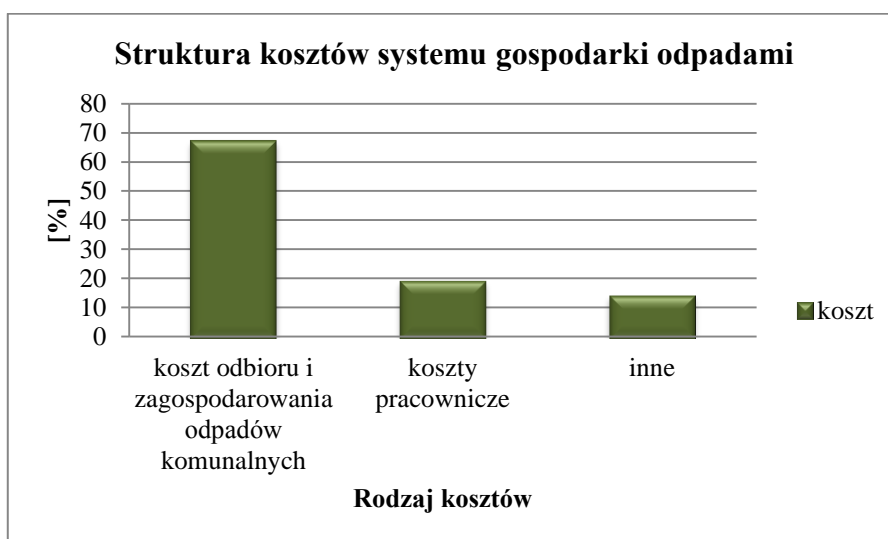
Ponadto, dla mieszkańców i przedsiębiorców zorganizowana jest:

- a) objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych, „elektrośmieci”, zużytych opon i tekstyliów;
- b) punkty odbioru przeterminowanych leków i baterii.

W związku z powyższym, tut. organ, w przyszłym roku, planuje zorganizowanie PSZOK. Ponadto, z uwagi na zróżnicowane zapotrzebowanie na odbiór odpadów zmieszanych i segregowanych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych Wójt Gminy zakłada zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów zmieszanych i segregowanych z terenów niezamieszkałych.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego została zawarta umowa z firmą MPO Sp. z o. o. Białystok 15-950, ul. 42 Pułku Piechoty 48 na okres od 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2014r. Wykonawcy przysługiwało ryczałtowe miesięczne wynagrodzenie z tytułu realizacji usług objętych umową i stanowiło kwotę 48.600,00 zł. brutto. Koszty poniesione przez gminę Juchnowiec Kościelny w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych od 1 lipca do 31 grudnia 2013r. wyniosły 243.000,00 zł. i stanowią ok. 67 % kosztów funkcjonowania systemu w 2013 roku, co przedstawiono na poniższym wykresie.

Rys. 2 Struktura kosztów systemu gospodarki odpadami w II półroczu 2013 r. (po wprowadzeniu nowego systemu gospodarki odpadami) [źródło: dane własne]

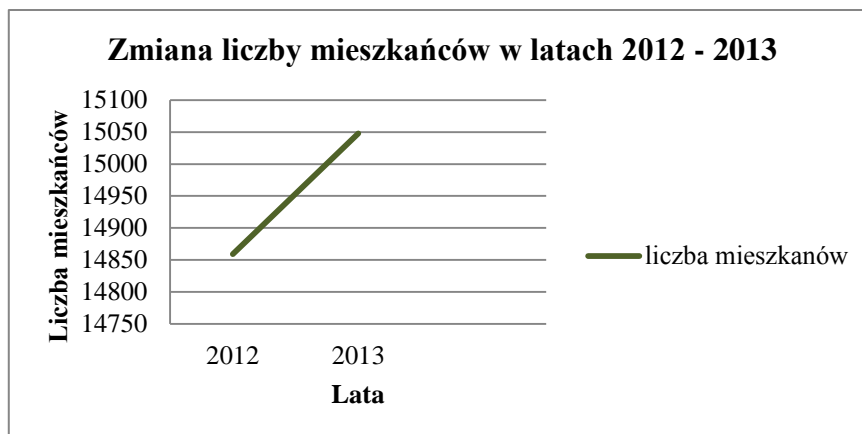
Dodatkowo, na odbiór i zagospodarowanie segregowanych odpadów komunalnych w okresie styczeń – czerwiec 2013 r. poniesiono koszt w wysokości 6.819,00 zł. Przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne były dwie firmy: PHJ Gospodarka Odpadami K. Jadcowski Sp. K. (styczeń 2013 r.) oraz MPO Sp. z o.o. (luty – czerwiec 2013 r.)

Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczaną od gospodarstwa domowego ustalono na poziomie:

- a) 34 zł - za odpady zmieszane,
- b) 28 zł - za odpady segregowane.

4. Liczba mieszkańców.

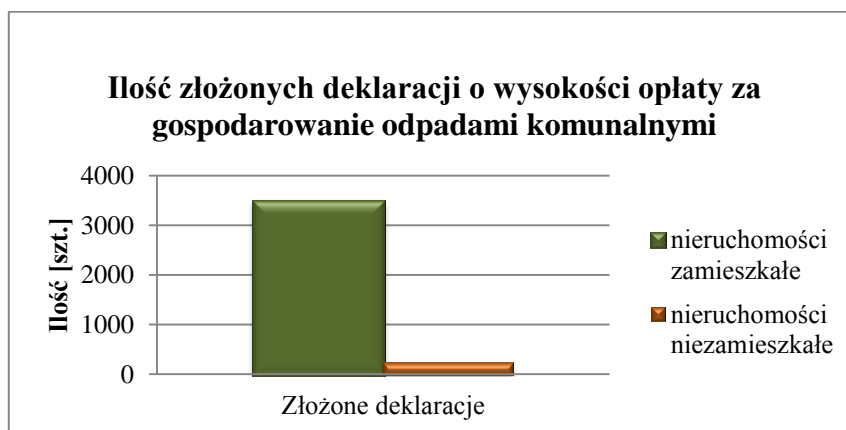
Ewidencja ludności wskazuje, że liczba mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny według stanu na dzień 31.12.2013 r. wynosiła 15.048. Zgodnie z danymi za lata poprzednie zaobserwowano stopniowy wzrost mieszkańców.

Rys. 3 Liczba mieszkańców w latach 2012 i 2013 [źródło: dane własne]

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Liczba gospodarstw domowych objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Juchnowiec Kościelny wykazana w złożonych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi według stanu na dzień 31.12.2013 r. wynosi 3.482. Natomiast liczba nieruchomości niezamieszkałych objętych systemem zgodnie z otrzymaną liczbą deklaracji wynosi 227.

Rys. 4 Ilość złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2013 [źródło: dane własne]

W związku z obowiązkiem wynikającym z art. 6m ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* /Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm./ tut. organ wezwał 65 właścicieli nieruchomości do spełnienia ww. obowiązku, co stanowi nieznaczny procent właścicieli nieruchomości, zlokalizowanych na terenie gminy Juchnowiec Kościelny, na których powstają odpady komunalne. Ponadto, Wójt Gminy umorzył 1 właścicielowi nieruchomości obowiązek ponoszenia przedmiotowej opłaty.

Prowadzony monitoring systemu gospodarki odpadami komunalnymi wykazał, że po wejściu nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi – lipiec 2013 r., mieszkańcy wyposażyli swoje nieruchomości w pojemniki na odpady, a przedsiębiorca w ramach usługi dostarczył właścicielom nieruchomości worki do segregacji odpadów. Tym samym, nie zaobserwowano niedopełnienia obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* /Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm./. Jednakże, tut. organ zakłada, że przedmiotowy monitoring będzie prowadzony w kolejnych latach w ramach nadzoru funkcjonowania wprowadzonego systemu gospodarki odpadami na terenie gminy.

Podczas przeprowadzonej kontroli została wydana 1 decyzja nakazująca wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych. Natomiast z uwagi na niedobory personalne w zakresie obsługi gospodarki ściekami komunalnymi kontrola będzie sukcesywnie prowadzona w kolejnych latach w celu weryfikacji ww. danych. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy (m.in. szkoły, sklepy), wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług, co będzie przedmiotem kontroli.

6. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Łączna masa wytworzonych odpadów papieru, metalu tworzyw sztucznych i szkła, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych (zebrana u "źródła") stanowi 159,93 Mg. Dodatkowo w Regionalnych Instalacjach Przetwarzania Odpadów Komunalnych odzyskano odpady o kodzie 15 01 01, 15 01 02, 15 01 03, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 07, 19 12 01, 19 12 02, 19 12 03, w ilości ok. 81,5 Mg w ZUOK w Hryniewiczach i CIGO w Studziankach 171,4 Mg.

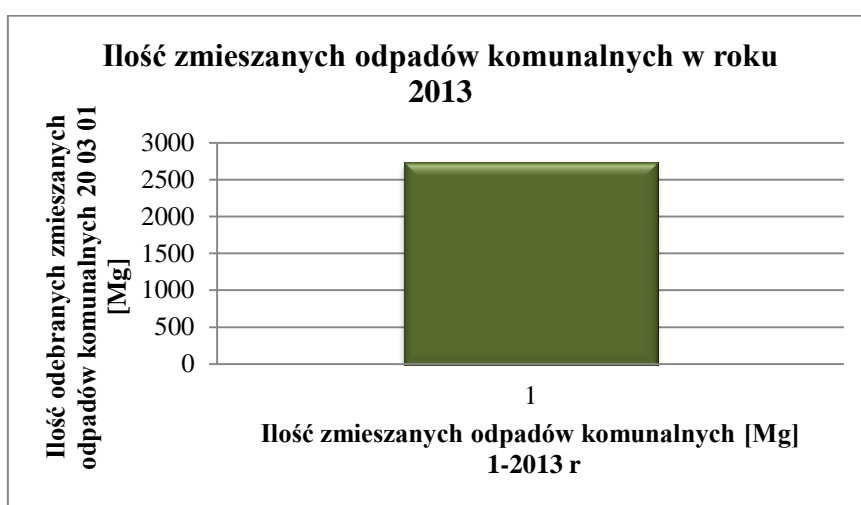

Rys. 5 Ilość segregowanych odpadów komunalnych w roku 2013 [źródło: dane własne]

Zgodnie z prowadzoną analizą poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, wynosi 35,37 %. Tym samym wymagany poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło stanowiący 12 % został osiągnięty.

7. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy.

W 2013 roku przedsiębiorca, z terenu gminy Juchnowiec Kościelny, odebrał 2.716,636 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych (zmieszanych).

Rys. 6 Ilość zmieszanych odpadów komunalnych w roku 2013 [źródło: dane własne]

Zgodnie z uzyskanymi, od przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, danymi odpady ulegające biodegradacji (o kodzie 20 02 01) stanowią 1 Mg. Natomiast masa odpadów powstałych po mechaniczno - biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska wydanego na podstawie art. 14 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.), przekazanych do składowania wynosi 914,36 Mg.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w roku 2013 wynosił ok. 88,9 %. W związku z czym jest wyższy niż próg (50%) wskazany w aktach prawa. Istotnym jest, że system gospodarki odpadami komunalnym zgodnie z ww. aktami prawa został wprowadzony w połowie 2013 r., co ograniczało możliwość kontroli strumienia odpadów komunalnych na terenie gminy. Jednakże, mimo to, tut. organ zobowiązany jest do podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. Założono, że jednym z działań prewencyjnych w niniejszym zakresie będzie

wprowadzenie dodatkowej frakcji w strumieniu odpadów segregowanych, odbieranych "u źródła", jakim są odpady zielone.

Morfologia odebranych w 2013 r. odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych kształtuje się zgodnie z tab. 1.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2.716,7	R12
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	29,7	D5
		6,1	R5
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	3,7	D5
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	33,9	R12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	8,2	R12
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	33,0	R12
		3,3	D5
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	33,7	R3
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	23,3	R3
		3,6	Magazynowanie
20 01 32	Leki inne niż wymienione w	0,1	D10

	20 01 31		
15 01 07	Opakowania ze szkła	98,9	R5
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składki	3,9	Magazynowanie

Tab. 1 Morfologia odpadów komunalnych odbieranych „u źródła” [źródło: dane własne]

8. Podsumowanie i wnioski

Przeprowadzona analiza wykazała, że wysokość ustalonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest wystarczająca do pokrycia kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a także pozwala na pokrycie ewentualnych kosztów związanych z utworzeniem samodzielnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Co więcej, uwzględniając wzrostową tendencją ilości mieszkańców gminy, w tym też gospodarstw domowych należy się spodziewać zwiększenia wysokości wpływów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami. Istotnym jest, że przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów zorganizowany został na okres 12 miesięcy, co powoduje konieczność przeprowadzenia nowego przetargu w 2014 r. Brak doświadczenia firm obsługujących gminy w powyższym zakresie, jak i "nieszczelność" funkcjonującego do lipca 2013 r. systemu gospodarowania odpadami może spowodować, że dotychczas rozstrzygnięte przetargi mają zdecydowanie niższe ceny niż wymaga tego faktyczna obsługa właścicieli nieruchomości gminy. Tym samym, aby nie spowodować konieczności złożenia przez wszystkich właścicieli nieruchomości zmian deklaracji związanych z ewentualną zmianą stawki opłaty, tut. organ ma na uwadze monitorowanie potrzeby zmiany wysokości opłaty, jednakże dopiero po rozstrzygnięciu kolejnego przetargu i utworzeniu PSZOK.

Zgodnie z zebranymi danymi, Gmina Juchnowiec Kościelny uzyskała odpowiednie, zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska, poziomy: recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, a także innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Jednakże, poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania nie został osiągnięty. W związku z czym organ zobowiązany jest do podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu gospodarki odpadami w niniejszym zakresie.